

Seat No. : _____

TC-107

M.A. Sem. II

April-2013

(410) Economics

(Managerial Economics – I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું ? તેના ગુણધર્મો વિગતે સમજાવો. 14
અથવા
(અ) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રને અર્થશાસ્ત્ર સાથે કેવી રીતે સંકળાયેલ છે ? સમજાવો. 7
(બ) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. 7
2. (અ) એક ઈજારાદાર પેઢીનું માંગ વિધેય $Q = -(100p)^{-1}$ છે. સાબિત કરો કે માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા (-1) છે. 7
(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બેનું $\frac{dy}{dx}$ શોધો : 7
(1) $y = e^{10x+9}$
(2) $y = \frac{3}{x^4} - \frac{7}{x^3}$
(3) $xy = 100$
(4) $y = \sqrt{(x^2 + x + 1)}$
અથવા
સુરેખ આયોજન ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. 14
3. માંગની આગાહીનો ઉદ્દેશ શું છે ? માંગની આગાહીની વલણ પદ્ધતિઓના ઉપયોગો અને મર્યાદાઓ વર્ણવો. 14
અથવા
(અ) માંગની આગાહીની નિયતસંબંધ પદ્ધતિ સમજાવો. 7
(બ) ડેલ્ફી પદ્ધતિ એટલે શું ? માંગની આગાહીમાં તેનો શું ઉપયોગ થાય છે ? 7
4. “પીકલોડ કિંમત નીતિ”નો તમે શું અર્થ કરો છો ? તેના લાભ અને ગેરલાભો કયા છે ? 14
અથવા
“પૂર્ણપર્ય કિંમતનીતિ”ને વિગતે ચર્ચો.
5. નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરી ફક્ત તેનો જવાબ (a, b, c, d) તમારી ઉત્તરવહીમાં લખો. 14
(1) નીચેનામાંની કઈ બાબતો સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર સાથે સંકળાયેલી છે ?
(a) નિર્ણય પ્રક્રિયા (b) વ્યાવહારિક પ્રક્રિયા
(c) એકમલક્ષી પ્રકૃતિ (d) ઉપરોક્ત બધા

- (2) મૂડી સંચાલનનો ઉદ્દેશ શું છે ?
 (a) મૂડી એકત્રિત કરવી
 (b) મૂડી ખર્ચ
 (c) મૂડી ખર્ચનું આયોજન અને નિયંત્રણ
 (d) મૂડી સંચય
- (3) જો $u = f(x)$; $v = g(x)$ અને $y = u.v$. હોય તો $\frac{dy}{dx} =$ _____
 (a) $v \cdot \frac{du}{dx} + u \cdot \frac{dv}{dx}$ (b) $\frac{du}{dx} + \frac{dv}{dx}$
 (c) $u \cdot \frac{dv}{dx} + v \cdot \frac{du}{dx}$ (d) $\frac{du}{dx} \times \frac{dv}{dx}$
- (4) બાધકોનો ઉપયોગ કઈ પદ્ધતિમાં થાય છે ?
 (a) સંભાવના (b) મધ્યવર્તિ સ્થિતિમાન
 (c) સુરેખ આયોજન (d) સહસંબંધ
- (5) પ્રોજેક્ટ મૂલ્યાંકનમાં નીચેનામાંથી કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
 (a) આંકડાશાસ્ત્ર (b) કાર્યલક્ષી સંશોધન
 (c) સુરેખ આયોજન (d) ઉપરોક્ત બધા
- (6) અભિપ્રાય મત પદ્ધતિ (Opinion Poll Method)માં નીચેનામાંથી શેનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે ?
 (a) નિષ્ણાંત અભિપ્રાય પદ્ધતિ (b) ડેલ્ફી પદ્ધતિ
 (c) બજાર અભ્યાસો અને પ્રયોગ (d) ઉપરોક્ત બધા
- (7) સામાયિક શ્રેણી પર આધારિત વલણ પ્રોજેક્શન પદ્ધતિમાં નીચેનામાંથી કોનો સમાવેશ થાય છે ?
 (a) આલેખ પદ્ધતિ (b) ન્યૂનત્તમ વર્ગ પદ્ધતિ
 (c) બોક્ષ-જેનકિંસ પદ્ધતિ (d) ઉપરોક્ત બધા
- (8) નીચેનામાંથી કયા નામથી ખર્ચ વત્તા કિંમતનીતિ ઓળખાય છે ?
 (a) માર્ક-અપ કિંમતનીતિ (b) સરેરાશ ખર્ચ કિંમતનીતિ
 (c) પૂર્ણ ખર્ચ કિંમતનીતિ (d) ઉપરોક્ત બધા
- (9) સામાન્ય રીતે વસ્તુના જીવનચક્રને કેટલા તબક્કામાં વહેંચવામાં આવે છે ?
 (a) બે (b) ત્રણ
 (c) ચાર (d) પાંચ
- (10) અધિશેષ મૂલ્યને પ્રભાવિત કરનારા આંતરિક ઘટકો કયા છે ?
 (a) ખર્ચાઓ (b) વેચાણ પ્રમાણ
 (c) ઉપરના (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (11) મૂલ્ય વ્યૂહરચનાને અસરકરનારા મહત્વના પરિબળો કયા છે ?
 (a) કિંમત નિર્ધારણ નીતિ (b) વેચાણ પ્રયુક્તિઓ
 (c) માંગ (d) ઉપરોક્ત બધા
- (12) નીચેનામાંથી મહત્તમ નફા માટેની શરતો કઈ છે ?
 (a) $\frac{d\pi}{dQ} = 0$ (b) $\frac{d^2\pi}{dQ^2} < 0$
 (c) ઉપરના (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (13) નીચેનામાંથી કયા સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો છે ?
 (a) વ્યાવસાયિક ઉદ્દેશ (b) સંસાધનોની વહેંચણી
 (c) સમ-સીમાન્તની ધારણા (d) ઉપરોક્ત બધા
- (14) માંગની આગાહીની મર્યાદાઓ કઈ છે ?
 (a) અનિશ્ચિતતા (b) સામાજિક ઘટક
 (c) મનોવૈજ્ઞાનિક ઘટક (d) ઉપરોક્ત બધા

TC-107

M.A. Sem. II

April-2013

(410) Economics**(Managerial Economics – I)****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. What is managerial Economics ? Explain in detail its characteristics. 14
- OR**
- (a) How is Managerial Economics related to Economics ? Explain. 7
- (b) Clarify the scope of Managerial Economics. 7
2. (a) Show that for a demand function $Q = - (100 p)^{-1}$ faced by the monopolist, elasticity of demand is equal to -1 . 7
- (b) Find out $\frac{dy}{dx}$ of any **two** of the following : 7
- (1) $y = e^{10x+9}$
- (2) $y = \frac{3}{x^4} - \frac{7}{x^3}$
- (3) $xy = 100$
- (4) $y = \sqrt{(x^2 + x + 1)}$
- OR**
- Write a note on Linear Programming. 14
3. What is the purpose of demand forecasting ? Describe the uses and limitations of trend methods of forecasting demand. 14
- OR**
- (a) Explain the regression method of demand forecasting. 7
- (b) What is the Delphi method ? What is the uses of this method in demand forecasting ? 7
4. What is meant by 'peak-load pricing' ? What are its advantages and disadvantages ? 14
- OR**
- Discuss in detail the 'full cost pricing' ?
5. Choose the correct answer from the following questions and write only (a, b, c, d) in your answer book : 14
- (1) Which of the following are related with managerial economics ?
- (a) Decision making (b) Practical
- (c) Micro nature (d) All of the above

- (2) The objective of capital budgeting is
- to obtain capital
 - cost of capital
 - to control and planning the cost of capital
 - capital accumulation
- (3) If $u = f(x)$ and $v = g(x)$ and $y = u \cdot v$. then $\frac{dy}{dx}$ is
- $v \cdot \frac{du}{dx} + u \cdot \frac{dv}{dx}$
 - $\frac{du}{dx} + \frac{dv}{dx}$
 - $u \cdot \frac{dv}{dx} + v \cdot \frac{du}{dx}$
 - $\frac{du}{dx} \times \frac{dv}{dx}$
- (4) In which method the constraints are used
- Probability
 - Central Tendency
 - Linear Programming
 - Correlation
- (5) Which method is used in project evaluation ?
- Statistics
 - Operational Research
 - Linear Programming
 - All of the above
- (6) Which of the following are included in the opinion poll method ?
- Expert-opinion method
 - Delphi method
 - Market studies and experiment
 - All of the above
- (7) Which of the following are the techniques of trend projection based on time series ?
- Graphical method
 - Least square method
 - Box-Jenkins method
 - All of the above
- (8) Cost-plus pricing is also known as
- Mark up pricing
 - Average cost pricing
 - Full cost pricing
 - All of the above
- (9) The life-cycle of a product is generally divided into _____ stages.
- Two
 - Three
 - Four
 - Five
- (10) The surplus value is affected by which of the following internal factors ?
- Costs
 - Sales turnover
 - Both (a) and (b)
 - None of the above
- (11) The important factors of influencing pricing strategy are
- Pricing policy
 - Marketing Tactics
 - Demand
 - All of the above
- (12) Which of the following are the conditions of profit maximization ?
- $\frac{d\pi}{dQ} = 0$
 - $\frac{d^2\pi}{dQ^2} < 0$
 - Both (a) and (b)
 - None of the above
- (13) Which of the following are the fundamental concepts of managerial economics ?
- Business objectives
 - Allocation of resources
 - Equi-marginal concepts
 - All of the above
- (14) Which of the following are the limitations of demand forecasting ?
- Uncertainty
 - Social factor
 - Psychological factor
 - All of the above